

Boverket

Slutrapport:

Översyn av problemområden gällande Boverkets byggregler – en PDS:studie

Maj 2016, Markör Marknad och Kommunikation AB

Uppdrag:	Översyn av problemområden gällande Boverkets byggregler – En PDS:studie
Beställare:	Boverket
Kontaktperson EBM:	Ingvar Andersson
Projektledare Markör:	Ewa Tatarowicz
Undersökningsperiod:	Mars – maj 2016

Markör Marknad och Kommunikation

Markör hjälper större företag och organisationer att fatta rätt beslut – det gör vi genom utredningar, undersökningar och utvecklingsarbete på plats hos våra kunder.

Innehåll

Sammanfattning	5
Bakgrund och syfte	7
Teknisk beskrivning	7
Metod	7
Målgrupper	7
Urval 9	
Datainsamling	9
Beräkning av resultatet	10
Redovisning på övergripande nivå	10
Resultat	12
Resultat totalnivå	12
Bakgrundsfaktorer	12
De tio största problemen med BBR (totalt viktat resultat)	19
De tio minsta problemen med BBR (totalt viktat resultat)	20
Upplevelsen av olika problemområden	20
Användningen av olika ord och begrepp i BBR	20
Utformningen av funktionskraven	21
Kommuner	22
Om respondenterna	22
De tio största problemen med BBR (kommuner)	23
Problemen i praktiken	24
De tio minsta problemen med BBR	25
Fastighetsbolag	26
Om respondenterna	26
De tio största problemen med BBR (fastighetsbolag)	27
Problemen i praktiken	28
De tio minsta problemen med BBR	29
Kontrollansvariga	30

Om respondenterna	30
De tio största problemen med BBR (kontrollansvariga)	31
Problemen i praktiken	32
De tio minsta problemen med BBR	33
Projektörer	34
Om respondenterna	34
De tio största problemen med BBR (projektörer totalt)	35
Problemen i praktiken	36
De tio största problemen med BBR (arkitekter)	37
Problemen i praktiken	37
De tio största problemen med BBR (funktionskontrollanter)	38
Problemen i praktiken	39
De tio största problemen med BBR (projektörer/entreprenörer)	40
Problemen i praktiken	40
De tio minsta problemen med BBR (projektörer totalt)	42
Slutdiskussion	44
Slutsatser och rekommendationer	46

Sammanfattning

Bakgrund och syfte

Boverket genomför en revidering och översyn av sina byggregler (BBR) och har önskat att ta reda på hur de som använder reglerna uppfattar dem, dels på en övergripande nivå, dels på en specifik nivå. Undersökningens syfte har varit att identifiera problemområden inom BBR samt ge en fördjupad bild av dessa.

Metod

Undersökningen har genomförts genom en så kallad PDS-studie som innefattar två delar, en kvalitativ samt en kvantitativ. Den första delen har bestått av att, genom djupintervjuer, identifiera problemområden som olika intressenter inom bygg-, fastighets- och den offentliga sektorn upplever med BBR. Resultatet av den första delen återfinns i rapporten *Översyn av problemområden gällande Boverkets byggregler* (Markör marknad och kommunikation, Mars 2016).

Denna del av undersökningen har varit kvantitativ och syftat till att ge en fördjupad bild av problemområdena som identifierades i den första delen samt en prioritering av dessa. Datainsamlingen har skett via telefonintervjuer samt e-post där totalt 1053 svar har samlats in under perioden 16 april till och med den 13 maj 2016. I denna rapport presenteras således resultatet av undersökningens andra del.

Målgrupper

Undersökningen har vänt sig till personer som i stor utsträckning arbetar med BBR. De målgrupper som fått delta i undersökningen är byggnadsinspektörer/bygglovshandläggare på kommuner, kontrollansvariga, fastighetsbolag samt projektörer/entreprenörer. Inom denna grupp återfinns arkitekter, funktionskontrollanter, brandkonsulter, byggchefer, konstruktörer och projektledare för att nämna några.

Resultat

Olika yrkeskategorier och målgrupper upplever och rangordnar problem inom BBR på olika sätt. Kommunerna upplever att reglerna är otydliga vilket innebär svårigheter i att både tolka och kontrollera reglerna. Det efterfrågas mer stöd och vägledning i form av allmänna råd och tabeller. De anser även att det finns problem med frekventa förändringar av innehållet i BBR, vilket gör det svårt att hålla sig uppdaterad.

Fastighetsbolag upplever problem med att en del byggregler är för hårda, vilket förhindrar bostadsbyggande, att utformningen av reglerna otydlig och lämnar utrymme för tolkning, samt att presentationen av reglerna kan förtydligas ytterligare grafiskt med punktlister, tabeller och illustrationer.

Kontrollansvariga upplever främst problem med att innehållet i BBR förändras frekvent vilket innebär att de har svårt att hålla sig uppdaterade om vilka regler som gäller. De upplever även otydlighet och problem i hur en del regler ska tolkas.

Projektörer/entreprenörer upplever främst problem med tolkningen av en del regler genom att reglerna skapar utrymme för tolkning vilket innebär att samma regel tolkas olika av olika individer. De anser också att reglerna i BBR är för högt ställda vilket förhindrar bostadsbyggande.

Slutsatser

Varken den inledande kvalitativa undersökningen eller den uppföljande undersökningen tyder på att det finns ett stort missnöje kring BBR utan att det är ett regelverk som fungerar väl även om det finns ett antal problem och förbättringsområden att ta hänsyn till vid framtida utveckling.

Främst handlar det om att funktionskraven skapar möjlighet till flexibilitet och individuella lösningar men också bidrar till otydlighet och ett stort tolkningsutrymme. Det efterfrågas råd, stöd, handböcker och mer konkreta exempel på hur kraven ska tolkas för att effektivisera och förenkla för samtliga parter. Målgrupperna efterfråga även bättre presentation av innehållet som förklarar och är ett bra komplement till funktionskraven. Användarna vill dessutom ha bättre information när ändringar i BBR sker samt att ändringarna tydligare markeras.

Bakgrund och syfte

Boverket genomför en revidering och översyn av sina byggregler (BBR) och vill veta hur de yrkesgrupper som använder byggreglerna uppfattar dem. Boverket vill dels få en övergripande bild av vilka problem som upplevs med BBR, dels få en fördjupad bild av respektive problemområde. Undersökningens syfte har därmed varit att identifiera vilka problemområden inom BBR som upplevs inom olika grupper och dels ge en fördjupad bild av dessa problemområden.

Teknisk beskrivning

Metod

Undersökningen är upplagd som en PDS-studie (Problem Detection Study). Avsikten med en PDS-studie är att identifiera vilka problem som olika grupper kan uppleva inom ett visst område. I Boverkets fall har vi utgått från olika yrkesgrupper med insyn i BBR och tagit reda på vilka problem de upplever med de nuvarande byggreglerna.

Målgrupper

De yrkeskategorier och företag som arbetar med BBR är många. I undersökningen har vi lagt tonvikten på att nå de personer som i stor utsträckning arbetar med BBR. De målgrupper som vi vänt oss till är:

- **Byggnadsinspektörer/bygglövshandläggare på kommuner**
- **Kontrollansvariga**
- **Privata samt offentliga fastighetsbolag**
- **Projektörer**

Inom gruppen projektörer förekommer flera olika typer av undergrupper som arkitekter, funktionskontrollanter, brandkonsulter samt byggtreprenörer/projektörer. Den sista gruppen är ett samlingsnamn för ett brett urval av yrkeskategorier som byggchefer, konstruktörer och projektledare för att nämna några.

Målgrupperna har valts ut i samråd med Boverket men också efter den inledande kvalitativa undersökningen (beskrivs mer ingående i nedanstående avsnitt) där ett av syftena var att identifiera de mål-

grupper som har störst insyn i BBR. I denna del av undersökningen drogs slutsatserna att uppfattningen om BBR och dess problemområden skilde sig åt mellan de olika målgrupperna.

En tvåstegsstudie – del 1 med kvalitativ metod

Undersökningen har genomförts i två delar, där den första delen syftade till att generera formuleringar av problem. Denna del genomfördes som en kvalitativ studie i form av djupintervjuer med ett antal representanter för de olika grupperna. Totalt genomfördes 84 intervjuer. Denna första del i undersökningen finns redovisad i en separat rapport.¹

Den kvalitativa metodens styrka är att fånga upp människors *olika* åsikter/sätt att agera och resonera. Kvalitativa intervjuer skapar förståelse för *varför* människor tycker eller gör på det ena eller andra sättet. Om det finns lite kunskap om ett visst ämne är kvalitativa intervjuer att föredra eftersom det är svårt att annars veta vilka frågor som är relevanta att ställa. Den kvalitativa undersökningen ger *bredden* av åsikter inom ett område, medan den kvantitativa undersökningen i stället visar *andelen* som har en viss åsikt.

Målet med den kvalitativa delen av undersökningen var, förutom att beskriva hur kunderna upplever de nuvarande byggreglerna, att även ge ett underlag inför frågekonstruktionen till en uppföljande kvantitativ undersökning. Tonvikten i intervjuerna lades därför på problembeskrivningar för att på detta sätt kartlägga de problem som användarna av BBR upplever. Ett delsyfte var även att identifiera vilka målgrupper som har god insyn i BBR.

Del 2 – kvantitativ metod

De problem som identifierats i del 1 listades och användes i den enkät som ligger till grund för denna rapportens resultatredovisning. Enkäten byggdes upp kring problempåståenden och omfattade även ett antal bakgrundsfrågor vars syfte också var att ge underlag för ytterligare bearbetningar av materialet. Samma enkät användes för samtliga målgrupper. Enkäten är uppdelad i två block: ett block med bakgrundsfrågor och ett block med problempåståenden. Problempåståendena skulle besvaras med hjälp av en skala: "Inget problem alls, Litet problem, Ganska stort problem och Stort problem". Respondenterna hade också möjlighet att besvara påståendena med "Ej aktuellt". Som grund för rangordningen har ett medelvärde beräknats på de fyra problemalternativen, där "Ej aktuellt" inte ingått i beräkningarna. Medelvärdet baseras således på de respondenter som har en åsikt.

---

¹ Översyn av problemområden gällande Boverkets byggregler, Mars 2016, Markör AB.

Urval

Syftet och målsättningen i undersökningen var att genomföra minst 1000 intervjuer fördelat på ett antal målgrupper som har en insyn i och arbetar med BBR. Antalet intervjuer inom varje undergrupp bestämdes utifrån målgruppernas heterogenitet eller homogenitet samt möjligheten att särredovisa de enskilda gruppernas resultat. Inom målgruppen "Projektörer" har exempelvis ett större antal yrkesroller inkluderats vilket innebar att målsättningen för antalet intervjuer inom denna grupp blev betydligt större än inom övriga grupper.

När det gäller kommuner har urvalet bestått av samtliga kommuner i Sverige. Boverket har ombesörjt urval för samtliga certifierade kontrollansvariga. För gruppen fastighetsbolag har urvalet gjorts från ett företagsregister där SNI-koder användes för att identifiera företag inom de aktuella målgrupperna.

För gruppen projektörer har urvalet bestått av olika delar för att nå den bredd av företag och yrkestitlar som var vitala för undersökningen. När det gäller arkitekter har Markör, via Sveriges Arkitekter fått tillgång till deras medlemsregister. Boverket har ombesörjt urvalet för brandkonsulter samt funktionskontrollanter. När det gäller byggtreprenörer/projektörer har urvalet gjorts från ett företagsregister där SNI-koder användes för att identifiera företag inom de aktuella målgrupperna.

Datainsamling

Datainsamlingen gjordes som en kombination av e-postenkäter samt telefonintervjuer. För gruppen kommuner skickades enkäten ut till registrator för vidare distribution till berörda byggnadsinspektörer samt bygglovshandläggare med två påminnelser, därefter följdes enkäten upp med telefonintervjuer.

Svar från gruppen fastighetsbolag samlades in via telefonintervjuer. När det gäller gruppen kontrollansvariga skickades enkäten ut via e-post med två påminnelser.

Gruppen projektörer har bestått av flera undergrupper där datainsamlingen har skett på olika sätt. Till arkitekter distribuerades enkäten via e-post med två påminnelser, likaså för funktionskontrollanter. För brandkonsulter skickades inledningsvis en e-postenkät med två påminnelser som därefter följdes upp med telefonintervjuer. Övriga projektörer och entreprenörer deltog i undersökningen genom telefonintervjuer. Fältarbetsperioden löpte från den 16 april till och med den 13 maj 2016. Totalt inkom 1 053 svar fördelade efter målgrupp enligt tabellen nedan.

Målgrupp	Antal intervjuer
Kommuner	205

Fastighetbolag	150
Kontrollansvariga	194
Projektörer/Entreprenörer	504
Samtliga målgrupper	1053

Beräkning av resultatet

Enkäten har bestått av ett antal bakgrundsfrågor samt ett antal problempåståenden. Problemens formuleringar utgår från resultatet av de 84 djupintervjuer som genomförts i undersökningens inledande del. Samtliga personer fick ta ställning till hur stort problemet var för just dem. Varje svarsalternativ tilldelades ett poängvärde enligt nedan:

Ett stort problem	1
Ett ganska stort problem	2
Ett litet problem	3
Inget problem alls	4

Respondenterna har även kunnat svara att problemet inte är aktuellt för dem om de inte har erfarenhet av problemet. Dessa har tagits bort i beräkningen. Rankingen har därefter gjorts genom att beräkna medelvärden. Ju lägre medelvärden innebär att påståendet har en högre ranking. Om ett och samma påstående har samma medelvärde har det påstående med flest antal "ett stort problem" samt "ett ganska stort problem" fått en högre ranking.

Påståendena har delats in i olika kategorier:

- Användningen av olika ord och begrepp i BBR
- Utformningen av funktionskraven
- Kapitelindelningen i BBR
- Söka information
- Giltighetstiden för nuvarande och tidigare versioner av BBR
- Presentationen av reglerna

Redovisning på övergripande nivå

Då resultatet från samtliga målgrupper även redovisas på en övergripande nivå, har resultaten vägts samman så att varje målgrupp har samma påverkan på det övergripande resultatet oavsett hur många

intervjuer som har genomförts inom den aktuella målgruppen. Det är således det genomsnittliga betyget för samtliga målgrupper som redovisas och som de listade problemområdena bygger på, inte snittet av alla genomförda intervjuer.

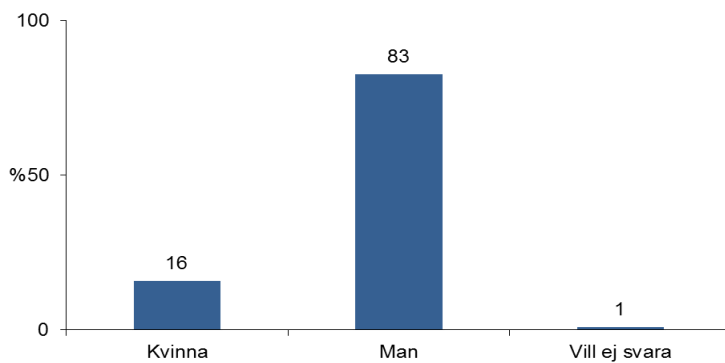

Resultat

Resultat totalnivå

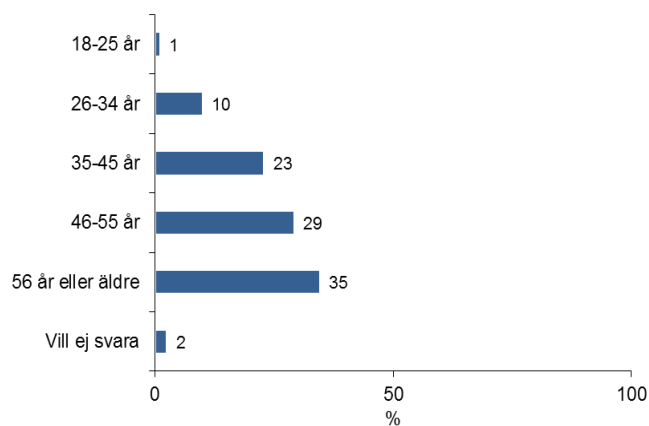
Bakgrundsfaktorer

Är du kvinna eller man?
(Bastal: 1053)

Majoriteten av de svarande är män, nämligen 83 %, medan 16 är kvinnor.

Hur gammal är du?
(Bastal: 1053)

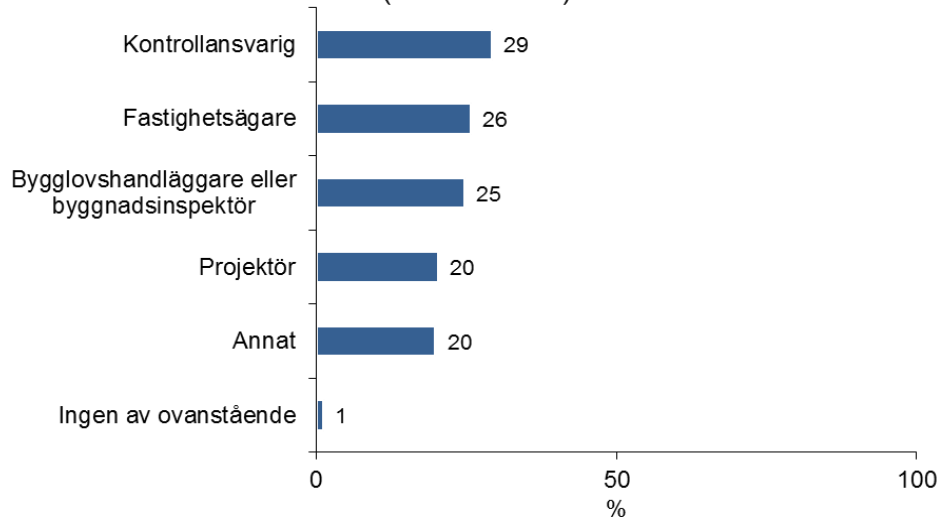

De flesta är 56 år eller äldre (35 %), en av tre är 46-55 år och en av fyra är 35-45 år.

Vilken eller vilka av följande yrkesgrupper anser du dig tillhöra?

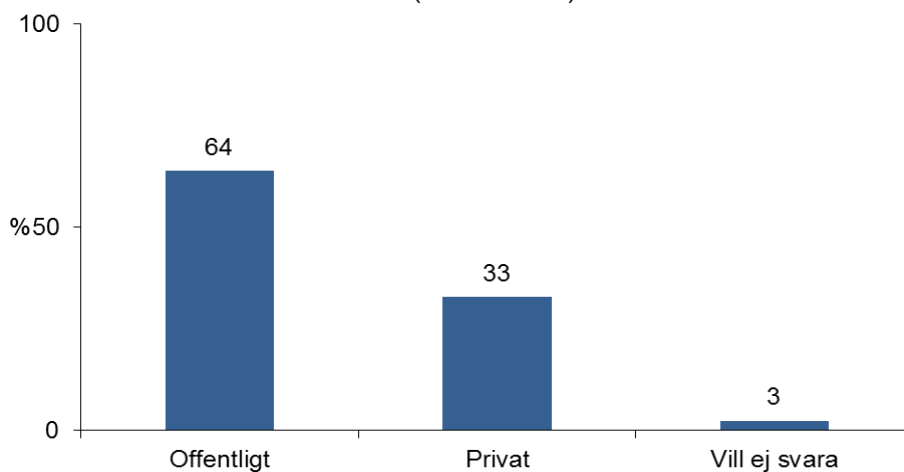
(Bastal: 1053)

En tredjedel av respondenterna anger att de är kontrollansvariga, medan lika stora delar, nämligen en fjärdedel var, uppger att de är fastighetsägare eller bygglövshandläggare/byggnadsinspektörer. En av fem anger att de är projektörer och en lika stor anger alternativet ”annat”. Här förekommer yrkesgrupper som arkitekt, besiktningsman, byggare, byggentreprenör, bygglidare, projektledare, entreprenör och OVK. Denna fråga har kunnat besvaras med flera alternativ.

Arbetar du inom ett offentligt eller ett privatägt fastighetsbolag?

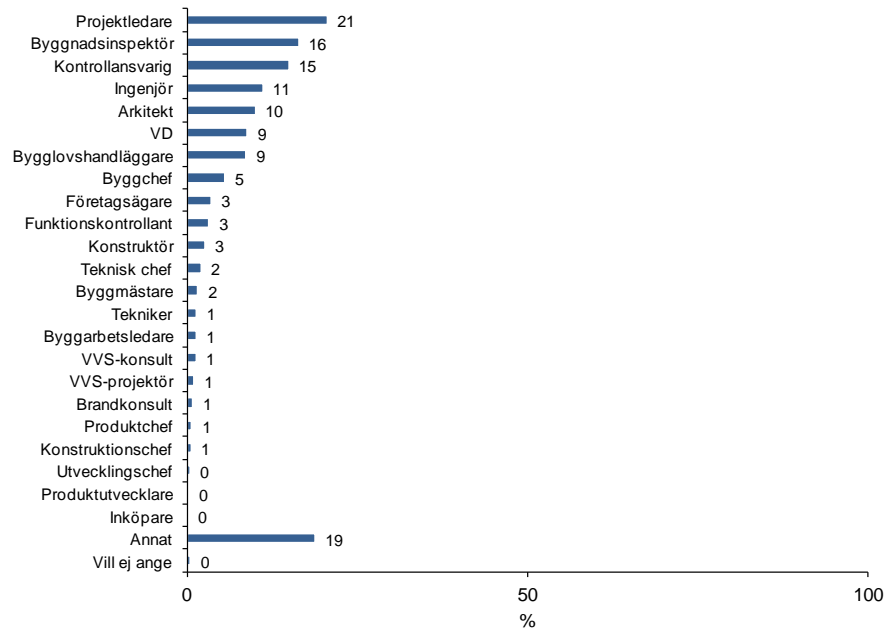
(Bastal: 176)

Av dem som tillhör gruppen fastighetsbolag, arbetar majoriteten, 64 % inom ett offentligt fastighetsbolag.

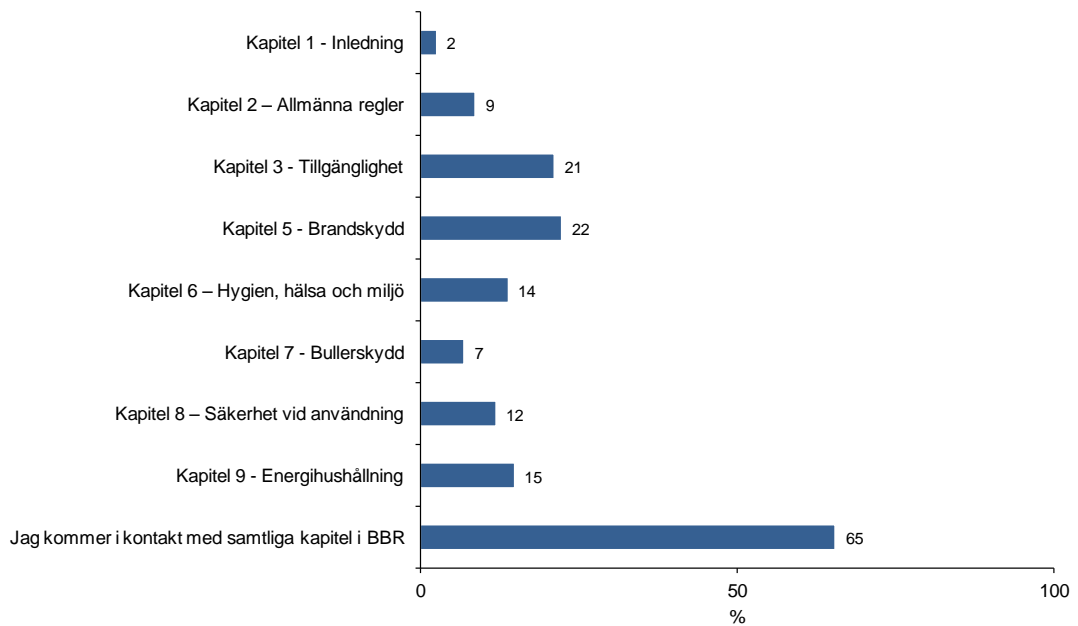
Vilken är din yrkestitel? (Bastal: 1053)

Flest personer har titeln projektledare (21 %), därefter följer andelen personer som anger alternativet "annat" (19 %). Bland dessa förekommer titlar som arbetsledare, brandkonsult, fastighetschef, kalkylator och VVS-konsult. 16 % är byggnadsinspektörer, 15 % är kontrollansvariga, 11 % är ingenjörer, 10 % arkitekter, medan 9 % är VD eller bygglovshandläggare. Titlar som funktionskontrollant, konstruktör och byggmästare förekommer i lägre utsträckning.

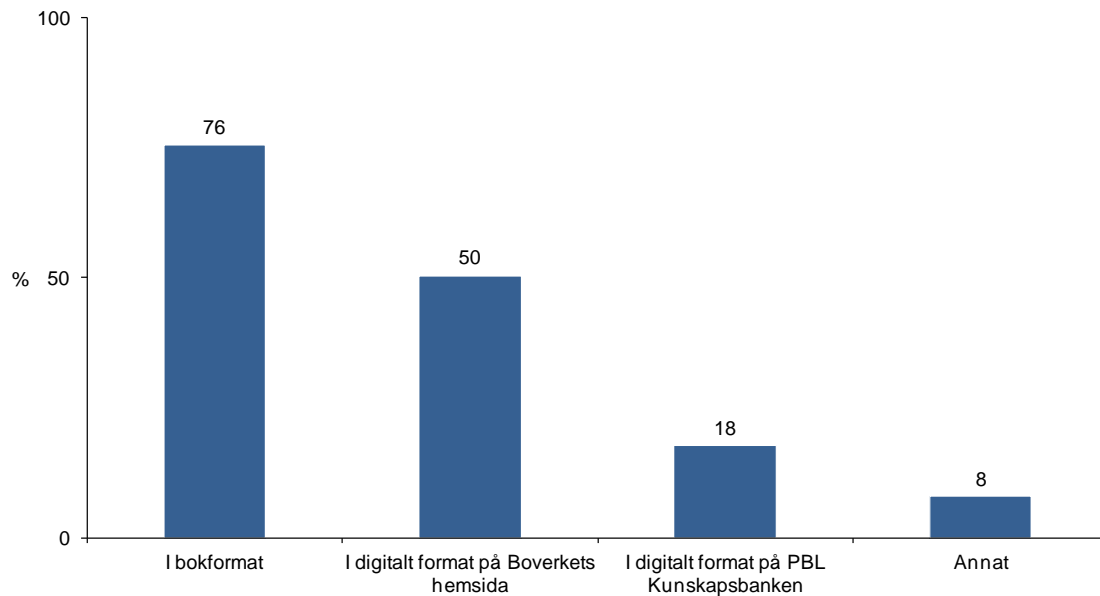
Vilken eller vilka delar i BBR använder du regelbundet i ditt arbete?
(Bastal: 1053)

65 % uppger att de kommer i kontakt med samtliga delar i BBR. Av de enskilda kapitlen används tillgänglighet och brandskydd mest, medan inledningen och kapitel 7 om bullerskydd är det avsnitt som används i minst utsträckning.

På vilket eller vilka sätt tar du del av reglerna i BBR?
(Bastal: 1053)

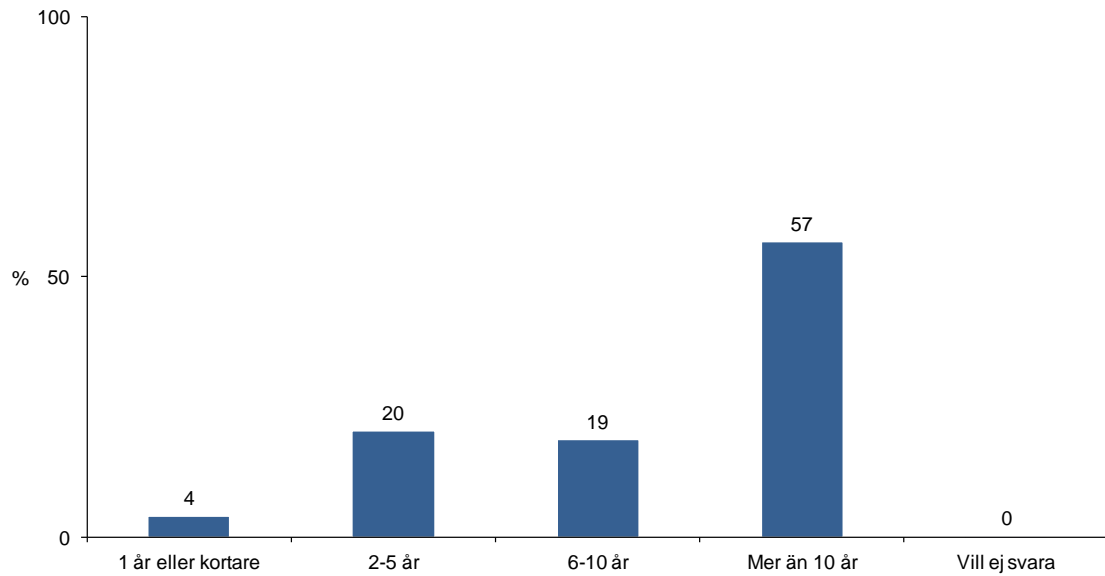

76 % tar del av BBR i bokformat, medan hälften tar del av BBR digitalt på Boverkets hemsida. 15 % använder versionen som finns på PBL Kunskapsbanken. 6 % anger alternativet "annat" och nämner konsulter, sparad länk, nedladdad PDF, utskriven version, Lagen.nu, Notisum, Bygglövsguiden samt "Säkert vatten".

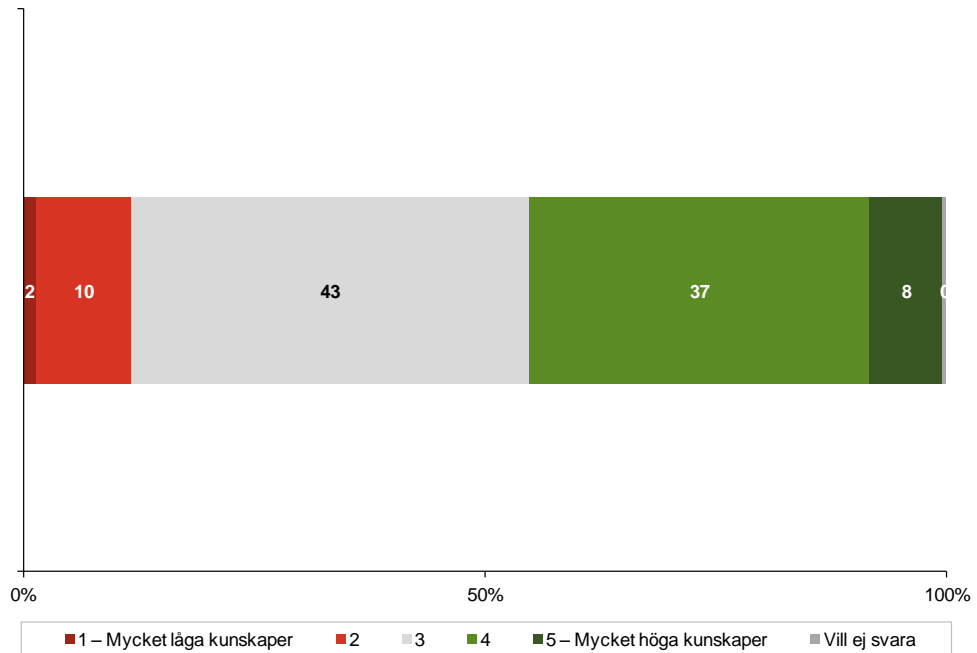
Hur många år har du arbetat med BBR? (Bastal: 1053)

57 % av de svarande har använt BBR i över 10 år. Ungefär 1 av 5 har använt BBR i 2-5 eller 6-10 år.

Hur skulle du uppskatta dina kunskaper om BBR? (Bastal: 1053)

45 % anser sig ha höga kunskaper om BBR, medan 12 % anser att de har låga kunskaper om BBR.

De tio största problemen med BBR (totalt viktat resultat)

Rank	Problem
1	Olika yrkeskategorier eller personer gör olika tolkningar av samma regel.
2	Det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning som exempelvis avskiljbarhet, tillfredsställande, begränsas, minimeras och eftersträva.
3	Det saknas bilder/illustrationer som skulle kunna förtydliga reglerna.
4	Det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR vilket gör det svårt att hålla sig uppdaterad om vad som gäller.
5	Det saknas tabeller som skulle kunna förtydliga reglerna.
6	BBR innehåller krav som är för högt ställda vilket hindrar bostadsbyggande.
7	Funktionskravens utformning gör det svårt att veta när ett krav verkligen är uppfyllt.
8	Det finns för få allmänna råd som förtydligar funktionskraven.
9	Innehållet i BBR förändras för ofta.
10	Det saknas förklaringar till hur orden "bör" och "ska" ska tolkas i BBR.

Sett till det totala resultatet är det största problemet att olika yrkeskategorier och personer gör olika tolkningar av samma regel. Det näst största problemet handlar om att det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning. Därefter upplevs avsaknaden av bilder/illustrationer för att förtydliga reglerna som ett stort problem. Det fjärde största problemet handlar om att det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR och därefter att det saknas tabeller som skulle kunna förtydliga reglerna. På plats 6 hamnar problemet med att BBR innehåller krav som är för högt ställda, vilket hindrar bostadsbyggande. Funktionskravens utformning gör det svårt att veta när ett krav verkligen är uppfyllt, vilket hamnar på plats 7 av 10. De tre sista problemen är att det finns för få allmänna råd som förtydligar funktionskraven, att innehållet i BBR förändras för ofta och att det saknas förklaringar till hur orden "bör" och "ska" ska tolkas i BBR.

Problemen härrör i störst utsträckning till hur BBR ska tolkas och funktionskravens utformning. De svarande upplever även problem med hur reglerna presenteras då det saknas både tabeller, och illustrationer. Även förändringarna i BBR upplevs vara problematiska för de svarande.

De tio minsta problemen med BBR (totalt viktat resultat)

Rank	Problem
1	Det är svårt att förstå förkortningar som används i BBR.
2	De ord som används i BBR stämmer inte överens med det språk jag använder i min yrkesroll.
3	Det finns för många allmänna råd i BBR.
4	Rubriknivåerna i BBR gör det svårt att förstå reglernas uppbyggnad och struktur.
5	Rubrikerna är inte tillräckligt tydliga för att jag ska veta vilken information som finns i avsnittet.
6	Det är svårt att hitta specifik information i den digitala versionen av BBR som b.l.a. finns på Boverkets webbplats.
7	Boverket korrigerar felaktigheter och otydligheter i BBR för sällan.
8	Vissa kapitel innehåller för mycket information, vilket gör det svårt att hitta det jag behöver.
9	Det är svårt att förstå skillnaden mellan vad som är ett allmänt råd och vad som är en föreskrift.
10	Det är svårt att hitta specifik information i den fysiska regelsamlingen (boken).

De problem som upplevs som minst viktiga är att det är svårt att förstå förkortningar som används i BBR, att de ord som används i BBR inte stämmer överens med det språk som de svarande använder i sin yrkesroll och att det finns för många allmänna råd i BBR. Det fjärde minsta problemet är att rubriknivåer i BBR gör det svårt att förstå reglernas uppbyggnad och struktur. Andra problem som upplevs mindre viktiga är att rubrikerna inte är tillräckligt tydliga för att veta vilken information som finns i avsnittet vilket rankas som nr 5 över de minst viktiga problemen. Andra problempåstående som kategoriseras som de minst viktiga har med informationssökning att göra. Informationssökningen kan därför inte anses som något stort problemområde med BBR.

Upplevelsen av olika problemområden

Nedan följer en kort sammanfattning av hur problemen rankats fördelat på områden. Inom parentes anges rangordningen på totalnivå.

Användningen av olika ord och begrepp i BBR

Inom detta område hamnar många av de största problemen. Påståendena som inryms inom detta problemområde har rank 2 till 33. Två av påståendena hamnar bland de 10 största problemen nämligen: *Det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning som exempelvis avskiljbarhet,*

tillfredsställande, begränsas, minimeras och eftersträva (2) och Det saknas förklaringar till hur orden "bör" och "ska" ska tolkas i BBR (10).

Utformningen av funktionskraven

Påståendena som återfinns under detta område har rank 1-31. Fyra av påståendena hamnar i listan över de 10 främsta problemen nämligen: *Olika yrkeskategorier eller personer gör olika tolkningar av samma regel (1), BBR innehåller krav som är för högt ställda vilket hindrar bostadsbyggande(6), Funktionskravens utformning gör det svårt att veta när ett krav verkligen är uppfyllt (7) och Det finns för få allmänna råd som förtydligar funktionskraven.(8).* Detta är således ett av de problemområden inom vilka flest problem finns.

Kapitelindelningen i BBR

Kapitelindelningen i BBR upplevs inte särskilt problematisk. Inom detta område återfinns fem påståenden som har rank 14-30. Inom detta område återfinns några av de formuleringar som upplevs som de minsta problemen, exempelvis påstående som minst antal svarande upplever som problem som *Rubriknivåerna i BBR gör det svårt att förstå reglernas uppbyggnad och struktur (30) och Rubrikerna är inte tillräckligt tydliga för att jag ska veta vilken information som finns i avsnittet (29).*

Söka information

Problemen som kategoriserats inom detta område rankas från plats 24 – 32 och är därmed de område som upplevs minst problematiskt av de svarande. Ett av problemen inom området upplevs rankas som nummer 32 av 33 näst minst av samtliga problem nämligen: *De ord som används i BBR stämmer inte överens med det språk jag använder i min yrkesroll (32).*

Giltighetstiden för nuvarande och tidigare versioner av BBR

Detta problemområde upplevs sammantaget som ett av de mest viktiga. De problem som inryms i detta område har fått rank 4 – 27. Två av problemen som kategoriserats till detta problemområde hör till de 10 största problemen nämligen: *Det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR vilket gör det svårt att hålla sig uppdaterad om vad som gäller (4) och Innehållet i BBR förändras för ofta (9).*

Presentationen av reglerna

Problemen som kategoriserats inom detta område rankas från plats 3-11. Inom denna kategori återfinns bara tre problem men samtliga upplevs som stora eller ganska stora problem. Presentationen av reglerna uppfattas således som ett ganska viktigt område.

Kommuner

Om respondenterna

För målgruppen kommuner är det bygglovshandläggare samt byggnadsinspektörer som har fått besvara frågorna. Majoriteten, nämligen 60 % är byggnadsinspektörer, medan 30 % är bygglovshandläggare. Bland övriga titlar finns arkitekter, byggchefer samt ingenjörer. Varje kommun har givits möjlighet att besvara en enkät. Totalt har 205 personer i denna målgrupp besvarat enkäten.

66 % av respondenterna är män. När det gäller ålder finns det en jämn spridning då 20 % svarar att de är 26-34 år, 26 % är mellan 35- 45 år och en lika stor andel är 44-55 år. 20 % är äldre än 55 år.

Majoriteten, nämligen 78 % använder samtliga delar av BBR i sitt arbete. Särskilda avsnitt som används mer frekvent är kapitlet om tillgänglighet (22 %), brandskydd (17 %) och säkerhet vid användning (12 %). Bullerskydd används i minst utsträckning (6 %).

Kommunerna arbetar främst med BBR i bokformat, där 80 % anger detta alternativ. 58 % föredrar den digitala versionen på Boverkets webbplats då 42 % använder den i digitalt format på PBL Kunskapsbanken.

På frågan "Hur skulle du uppskatta dina kunskaper om BBR", har 52 % besvarat frågan med något av de två högsta betygen och anser sig ha höga kunskaper om BBR. 39 % har dock varken lämnat ett högt eller lågt betyg.

De allra flesta har arbetat med BBR i 2-5 år (36 %), medan 33 % anger att de arbetat mer än 10 år. 20 % har arbetat 6-10 år med BBR och 11 % har endast arbetat med BBR 1 år eller kortare.

De tio största problemen med BBR (kommuner)

Nedan listas de tio största problemen som kommunerna upplever med BBR.

Rank	Problem
1	Olika yrkeskategorier eller personer gör olika tolkningar av samma regel.
2	Det saknas bilder/illustrationer som skulle kunna förtydliga reglerna.
3	Det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning som exempelvis avskiljbarhet, tillfredsställande, begränsas, minimeras och eftersträva.
4	Det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR vilket gör det svårt att hålla sig uppdaterad om vad som gäller.
5	Det saknas tabeller som skulle kunna förtydliga reglerna.
6	Funktionskravens utformning gör det svårt att veta när ett krav verkligen är uppfyllt.
7	Det är svårt att veta hur en föreskrift ska kontrolleras.
8	Innehållet i BBR förändras för ofta.
9	Det finns för få allmänna råd som förtydligar funktionskraven.
10	Det saknas handböcker eller liknande som kan ge vägledning om hur kraven kan uppfyllas.

Det största problemet uppges vara att flera personer gör olika tolkningar av samma regel, följt av att det saknas bilder som kan förtydliga reglerna. Problem med olika uttryck som skapar utrymme för tolkning kommer på plats 3. På plats nummer 4 hamnar problemet med att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR. Målgruppen upplever att det saknas tabeller som kan förtydliga reglerna, plats 5 och upplever att funktionskravens utformning gör det svårt att veta när ett krav är uppfyllt, detta påstående hamnar på plats 6. På plats 7 hamnar problemet med att veta hur en föreskrift ska kontrolleras följt av att innehållet i BBR förändras för ofta. Kommunerna anser att det finns för få allmänna råd som förtydligar funktionskraven och att det saknas handböcker som kan ge vägledning kring hur kraven ska uppfyllas. Dessa problem hamnar på plats 9 och 10.

Målgruppens problem handlar om att reglerna är otydliga vilket innebär svårigheter i att både tolka och kontrollera. Därför efterfrågas mer stöd och vägledning i form av allmänna råd och tabeller. De anser även att det finns problem med frekventa förändringar av innehållet i BBR, vilket gör det svårt att hålla sig uppdaterad.

Problemen i praktiken

Nedan följer ett antal motiveringar som förklarar på vilket sätt respektive formulering upplevs problematisk av kommunerna.

1. Olika yrkeskategorier eller personer gör olika tolkningar av samma regel.

Ett funktionskrav kan vara ganska svårt att definiera i ärenden som antingen är väldigt komplexa eller när man har med privatpersoner att göra.

Juridiskt kunniga personer tolkar inte alla råd i BBR som juridiskt bindande eftersom ett råd endast är juridiskt bindande under vissa förutsättningar.

En del konsulter försöker att hitta den billigaste lösningen, ofta där lönsamheten kortsiktigt är i fokus. Andra kan se lite "större" och att det kan finnas en vinst långsiktigt med att till exempel prioritera tillgänglighetsfrågor.

Det kan bli diskussion mellan kommunen och byggherre, entreprenör eller KA om vad som egentligen gäller, och om något är uppfyllt.

Olika kommuner skiljer sig åt, vår kommun kräver en specifik energianvändning på fritidshus men inte andra kommuner. Det blir tolkningsfel eftersom kommunerna tolkar BBR olika och det uppkommer nog mycket från ord som "bör" och "ska".

2. Det saknas bilder/illustrationer som skulle kunna förtydliga reglerna.

Om man utgår ifrån tillgängligheten i kapitel tre, så har de ritat en rullstol. Man borde också rita hur man mäter exempelvis höjder och trappor. Man borde illustrera detaljer.

Skulle underlätta när man förklarar för människor som inte är vana att arbeta med BBR.

När det gäller BBR och brandskydd med olika verksamhetsklasser och så vidare är det ibland svårt att förstå hur man ska tänka där, det vore bra med bilder som vissa utrymningsvägar och avstånd till utrymningsvägar.

Med dagens teknik skulle alla texter kunna hänvisa till bilder, videor, 3D etc. för att tydliggöra och kunna visa okunniga byggherrar vid exempelvis tekniska samråd.

Det är alltid lättare att förklara om det finns bilder att visa. Förståelsen ökar.

3. Det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning som exempelvis avskiljbarhet, tillfredsställande, begränsas, minimeras och eftersträva.

Framförallt så verkar inte begreppen vara synkade mot vad som gäller i samband med bygglov. Det framstår ibland som om de som skrivet reglerna i BBR saknar förståelse/kunskaper om hur bygglovshandläggare och byggnadsinspektörer jobbar i praktiken.

Problemet är inte för oss som arbetar med lagstiftningen utan det är för vanliga personer som sällan kommer i kontakt med bygglagstiftningen. Det blir många onödiga diskussioner kring detta.

I kontakt med byggherrar, vilken nivå som är ok och vad man kan godta.

Tolkningsutrymme ger osäkerhet och utrymme för att gränsdragningar görs olika i olika kommuner och mellan olika tjänstemän.

De tio minsta problemen med BBR

Nedan följer de problempåstående som kommunerna upplever som minst viktiga.

Rank Total	Problem
1	De ord som används i BBR stämmer inte överens med det språk jag använder i min yrkesroll.
2	Det är svårt att förstå förkortningar som används i BBR.
3	Rubriknivåerna i BBR gör det svårt att förstå reglernas uppbyggnad och struktur.
4	Rubrikerna är inte tillräckligt tydliga för att jag ska veta vilken information som finns i avsnittet.
5	Det finns för många allmänna råd i BBR.
6	BBR innehåller krav som är onödiga.
7	Det är svårt att hitta specifik information i den digitala versionen av BBR som b.la. finns på Boverkets webbplats.
8	Det är svårt att förstå varför vissa regler har uppstått och finns med i BBR.
9	Vissa kapitel innehåller för mycket information, vilket gör det svårt att hitta det jag behöver.
10	Det är svårt att förstå skillnaden mellan vad som är ett allmänt råd och vad som är en föreskrift.

Målgruppen upplever inga större problem med terminologi och förkortningar. De upplever inte heller rubriknivåer och rubriker som särskilt problematiska eller att BBR innehåller för många allmänna råd eller krav som är onödiga.

Fastighetsbolag

Om respondenterna

För målgruppen fastighetsbolag har vi främst vänt oss till privata samt kommunala fastighetsbolag som bygger nya fastigheter eller som bygger om sitt befintliga bestånd. Majoriteten representerar ett offentligt fastighetsbolag. De flesta av de tillfrågade arbetar som projektledare (33 %), de näst största grupperna därefter är byggchef (11 %) samt VD (10 %). En stor grupp anger alternativet "annat" (35 %). Inom denna grupp finns bland annat titlar som byggnadsingenjör, fastighetschef fastighetutvecklingschef och projektchef. Totalt har 150 personer i denna målgrupp besvarat enkäten.

85 % av respondenterna är män. Den största gruppen bland fastighetsbolage är 46-55 år (34 %), 31 % anger att de är 56 år eller äldre och 25 % att de är 35-45 år. Endast 5 % hör till någon av de yngre åldersgrupperna.

Majoriteten, nämligen 67 % använder samtliga delar av BBR i sitt arbete. Särskilda avsnitt som används mer frekvent är kapitlet om brandskydd (25 %), och tillgänglighet (21 %) samt energihushållning (13 %). Säkerhet vid användning används i minst utsträckning (5 %).

Fastighetsbolagen arbetar främst med BBR i bokformat, nämligen 71 % medan 45 % använder den digitalt på Boverkets webbplats. Endast 5 % använder BBR i digitalt format på PBL Kunskapsbanken. 17 % anger alternativet annat och nämner främst konsulter men även en digital version via Svensk Byggtjänst.

På frågan "Hur skulle du uppskatta dina kunskaper om BBR", har 47 % besvarat frågan med betyg 3, och anser sig således varken ha goda eller dåliga kunskaper inom BBR. Nästan en av fem har svarat att de har låga eller mycket låga kunskaper om BBR.

Så många som 73 % har arbetat med BBR i mer än 10 år. Lika många, nämligen 13 % har antingen arbetat med BBR i 2-5 eller 6-10 år.

De tio största problemen med BBR (fastighetsbolag)

Nedan listas de tio största problemen som fastighetsbolagen upplever med BBR.

Rank	Problem
1	BBR innehåller krav som är för högt ställda vilket hindrar bostadsbyggande.
2	Olika yrkeskategorier eller personer gör olika tolkningar av samma regel.
3	Det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning som exempelvis avskiljbarhet, tillfredsställande, begränsas, minimeras och eftersträva.
4	Det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR vilket gör det svårt att hålla sig uppdaterad om vad som gäller.
5	Det saknas bilder/illustrationer som skulle kunna förtydliga reglerna.
6	Det finns för få allmänna råd som förtydligar funktionskraven.
7	Funktionskravens utformning gör det svårt att veta när ett krav verkligen är uppfyllt.
8	BBR innehåller krav som är onödiga.
9	Det saknas punktlister som skulle kunna förtydliga reglerna.
10	Det saknas tabeller som skulle kunna förtydliga reglerna.

Det största problemet uppges vara att kraven som BBR innehåller är för högt ställda, vilket hindrar bostadsbyggande. Att olika yrkeskategorier gör olika tolkningar av samma regel hamnar på plats 2, medan uttryck som skapar utrymme för tolkning rankas på tredje plats. Det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR hamnar på fjärde plats följt av att det saknas bilder och illustrationer för att förtydliga reglerna. På sjätte plats i listan hamnar problemet med att det finns för få allmänna råd som förtydligar funktionskraven därefter funktionskravens utformning som gör det svårt att veta när ett krav är uppfyllt. Fastighetsbolagen upplever att BBR innehåller krav som är onödiga och att det saknas punktlister och tabeller som kan förtydliga reglerna. Dessa tre påståenden hamnar på plats 8-10.

De onödiga krav som nämns är:

- Ljudkrav – att man ska kunna sova med öppet fönster.
- En del brandkrav som exempelvis brandavskiljning i befintliga byggnader.
- Ventilationskrav i små lägenheter som är skapade efter medelstora lägenheter.
- Måttkrav - onödigt stora badrum för att tillmötesgå kravet om tillgänglighet.
- Hisskrav i äldre fastigheter som ibland medför att det inte blir lönsamt att renovera utan hellre river fastigheten.
- Bullerkrav vid utvändigt fasad.

Målgruppens största problem handlar således om att:

- En del byggregler är för hårda.
- Att utformningen av reglerna otydliga och lämnar utrymme för tolkning.
- Presentationen av reglerna kan förtydligas ytterligare grafiskt med punktlistor, tabeller och illustration

Problemen i praktiken

Nedan listas ett antal förklaringar till varför respektive formulering upplevs som ett problem för gruppen fastighetsbolag.

1. BBR innehåller krav som är för högt ställda vilket hindrar bostadsbyggande.

Jag vet att en ombyggnad av en lokal/kontor blir väldigt dyrt främst pga av krav inom tillgänglighet och funktionskrav vilket gör att ibland genomför vi inte ens en ombyggnad.

Kostnadsdrivande är att tillgänglighetskraven och funktionskraven är oerhört ineffektivt och hämmar bostadsbyggande speciellt av små lägenheter.

Jag tycker bland annat att ljudkraven är för höga. Till exempel ska man kunna sova med fönstret öppet vilket gör det svårt att hålla ljudkraven. Det kostar oss pengar eftersom vi måste göra speciallösningar.

Att varenda dörr ska vara tillgänglig och att man måste ha dörröppningsautomatik så fort dörren är tung vilket innebär att du har en förskräcklig massa dörrar med tillhörande kostnader. Både i utförande och i förvaltning.

Jag ifrågasätter varför man ställer så höga krav på alla bostadsbyggen. Det ska vara tillgänglig i varje lägenhet men det verkar konstigt eftersom inte alla behöver det tillgängligt. Det är ju en moralisk diskussion...

Det borde finnas mer undantag man kan göra. Till exempel så gäller samma regler om man bygger på landet som inne i stan, men i stan skulle kanske kraven vara lägre när det gäller buller. Sen kanske man kan göra undantag om man bygger lägenheter för ungdomar.

2. Olika yrkeskategorier eller personer gör olika tolkningar av samma regel.

Ombyggnationer av en omfattning som gäller nybyggnationer så kan det finns olika tolkningar hos myndighetsutövaren och konsultgrupperna.

Det är främst projektörer som inte håller sig uppdaterade, de kan inte regelverket. Konsulter är dåliga på det, det finns oftast ingen huvudprojektör så det blir helt fel. Man behöver någon som styr upp så att alla gör samma tolkningar.

Om man sitter på ett tekniksamråd kan byggnadsinspektören tolkar det på ett sätt och byggherren på ett annat.

Jag ser att t.ex. bygglovshandläggare tolkar BBR på annat sätt. Mycket handlar om tolkningar överhuvudtaget vilket för det svårt att veta om jag har uppfyllt krav eller inte.

3. Det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning som exempelvis avskiljbarhet, tillfredsställande, begränsas, minimeras och eftersträva.

Man sitter liksom projekterare och beställare och alla de vill tolka det på sitt sätt och i det forumet är det mycket egenintresse och då blir det svårt att få en bra diskussion.

Olika människor tolkar olika, vem avgör om det är tillfredsställande? Då gäller det att hitta en sakkunnig och om den inte håller med kan man byta till att de tycker det är rätt.

Eftersom olika tjänstemän i olika kommuner tolkar det på olika sätt.

De tio minsta problemen med BBR

Nedan följer de problempåstående som gruppen upplevt som minst viktiga.

Rank Total	Problem
1	Det är svårt att förstå förkortningar som används i BBR.
2	Det finns för många allmänna råd i BBR.
3	De ord som används i BBR stämmer inte överens med det språk jag använder i min yrkesroll.
4	Rubriknivåerna i BBR gör det svårt att förstå reglernas uppbyggnad och struktur.
5	Det är svårt att hitta specifik information i den digitala versionen av BBR som b.la. finns på Boverkets webbplats.
6	Boverket korrigerar felaktigheter och otydligheter i BBR för sällan.
7	Rubrikerna är inte tillräckligt tydliga för att jag ska veta vilken information som finns i avsnittet.
8	Vissa kapitel innehåller för mycket information, vilket gör det svårt att hitta det jag behöver.
9	Det är svårt att förstå skillnaden mellan vad som är ett allmänt råd och vad som är en föreskrift.
10	Det är svårt att förstå vilken version av BBR som ska tillämpas för ett visst byggprojekt

De problem som upplevs minst viktiga för fastighetsbolagen är att det är svårt att förstå förkortningar i BBR, att BBR innehåller för många allmänna råd eller att de ord som används i BBR inte stämmer överens om det språk som de använder i sin yrkesroll. Andra problem som upplevs vara av mindre betydelse har främst att göra med kapitelindelningen samt att hitta information i BBR.

Kontrollansvariga

Om respondenterna

Bland gruppen kontrollansvariga finns till stor del personer som har flera olika roller och yrkestitlar. I gruppen ingår även personer som, förutom rollen som kontrollansvarig, även har andra titlar. Exempelvis är 37 % av gruppen projektledare, 31 % är ingenjörer. Bland gruppen finns även konstruktörer, byggchefer och byggmästare för att nämna några. De kontrollansvariga har dock ombetts att besvara frågorna i egenskap av sin roll som kontrollansvarig. Totalt har 194 kontrollansvariga deltagit i undersökningen.

Nästan till samtliga kontrollansvariga är män, då enbart 7 % anger att de är kvinnor. I denna grupp är fler än hälften äldre än 56 år, nämligen 56 %. 23 % är mellan 46-55 år och 13 % är 35-45 år.

Majoriteten, nämligen 78 % använder samtliga delar av BBR regelbundet. Enskilda kapitel som används mer frekvent är kapitlet om tillgänglighet (18 %) och säkerhet vid användning (17 %) samt brandskydd (15 %). Kapitlet om bullerskydd används i minst utsträckning.

73 % av de kontrollansvariga använder främst BBR i bokformat, medan 52 % använder de i digitalt format. 14 % använder BBR i digitalt format på PBL Kunskapsbanken. De 4 % som angivit alternativet "annat" nämner format som utskrivna PDF-filer samt nedladdade digitala filer.

På frågan "Hur skulle du uppskatta dina kunskaper om BBR", har fler än hälften, nämligen 56 % använt något av de två högsta betygen, 38 % anser sig ha varken ha goda eller dåliga kunskaper inom BBR, medan endast 5 % anser sig ha dåliga kunskaper om BBR.

Sex av tio har jobbat med BBR i över 10 år, medan ungefär en femtedel har arbetat med BBR i antingen 6-10 eller 2-5 år.

De tio största problemen med BBR (kontrollansvariga)

Nedan listas de tio största problemen med BBR som de kontrollansvariga upplever.

Rank	Problem
1	Det saknas bilder/illustrationer som skulle kunna förtydliga reglerna.
2	Innehållet i BBR förändras för ofta.
3	Det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR vilket gör det svårt att hålla sig uppdaterad om vad som gäller.
4	Olika yrkeskategorier eller personer gör olika tolkningar av samma regel.
5	Det saknas tabeller som skulle kunna förtydliga reglerna.
6	Det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning som exempelvis avskiljbarhet, tillfredsställande, begränsas, minimeras och eftersträva.
7	Det saknas förklaringar till hur orden "bör" och "ska" ska tolkas i BBR.
8	BBR innehåller krav som är för högt ställda vilket hindrar bostadsbyggande.
9	Läsanvisningar som förklarar hur orden "bör" och "ska" ska tolkas är otydliga.
10	Det saknas punktlistor som skulle kunna förtydliga reglerna.

Överst på listan över problem som de kontrollansvariga upplever är att det saknas bilder och illustrationer som skulle kunna förtydliga reglerna, följt av att innehållet förändras ofta. Det tredje största problemet är att det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR. Att olika yrkeskategorier eller personer tolkar samma regler olika hamnar på plats fyra följt av att det saknas tabeller som skulle kunna förtydliga reglerna.

De kontrollansvariga upplever att det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning, att det saknas förklaringar till hur "bör" och "ska" ska tolkas samt att BBR innehåller för högt ställda krav vilket förhindrar bostadsbyggande. Dessa problem hamnar på plats 6-8. De problem som rankas som nummer 9 och 10 är att läsanvisningar som ska förklara hur orden "bör" och "ska" ska tolkas är otydliga samt att det saknas punktlistor som kan förtydliga reglerna.

De problem som målgruppen rankar högst har dels att göra med hur reglerna presenteras, dvs. att det saknas bilder, tabeller eller punktlistor för att förtydliga reglerna. Problem knutna till detta område hamnar på plats 1, 5 och 10 på listan. Ett annat tydligt problemområde är förändringarna i BBR:s innehåll, påståenden knutna till det rankas på plats 2 och 3. De kontrollansvariga upplever även problem med tolkningen av olika begrepp och att det saknas läsanvisningar som förklarar begreppen "bör" och "ska", problem knutna till detta område hamnar på plats 6, 7 och 9.

Problemen i praktiken

1. Det saknas bilder/illustrationer som skulle kunna förtydliga reglerna.

För att visa exempel på vad som menas. Kompletterar och ger ökad förståelse.

En bild säger tusen ord, brukar man säga med exempel och mått så blir det lite enklare, med tanke på att jobbar man mot konsument så blir det lättare att förklara.

Brandkrav, avstånd mellan olika typer av byggnader, avstånd mellan byggnader inom samma boenhet.

Jag tror att det skulle underlätta och få fler entreprenörer och byggherrar att förstå reglerna i BBR.

2. Innehållet i BBR förändras för ofta.

I projekt där projektering kan pågå under en längre tid blir det svårt att veta vilka krav som man ska jobba efter om det helt plötsligt kommer in nya förutsättningar.

Branschen får ingen arbetsro så långsiktiga metoder och standardiseringar kan utvecklas.

En version hinner ibland inte komma förbi övergångsreglerna förrän en ny version finns med ytterligare övergångsregler. Vilka regler gäller, och myndigheternas upplysning om detta är bristfällig.

För närvarande arbetar jag med minst två versioner av BBR och det ska tydligen komma ytterligare en version. BBR är borde vara mer långsiktig.

3. Det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR vilket gör det svårt att hålla sig uppdaterad om vad som gäller.

Om man har ett projekt som hamnat i träda ett tag och återupptas något år senare kan man ramla mellan två versioner som man måste jobba bort.

Numreringar för samma föreskrift ändras från version till version vilket gör att om gamla hänvisningar ligger kvar i dokument blir det snurrigt.

Alla BBR-utgåvor är ju inte konsoliderade och då måste man jämföra om (vilken) förändring som har skett.

Vore bra om det tillsammans med ny BBR kommer en sammanfattning av förändringarna.

De tio minsta problemen med BBR

Nedan följer de problempåstående som de kontrollansvariga upplevt som minst viktiga.

Rank Total	Problem
1	De ord som används i BBR stämmer inte överens med det språk jag använder i min yrkesroll.
2	Det är svårt att förstå förkortningar som används i BBR.
3	Rubriknivåerna i BBR gör det svårt att förstå reglernas uppbyggnad och struktur.
4	Det finns för många allmänna råd i BBR.
5	För att förstå kraven i BBR behövs erfarenhet från tidigare byggregler.
6	Det är svårt att förstå skillnaden mellan vad som är ett allmänt råd och vad som är en föreskrift.
7	Rubrikerna är inte tillräckligt tydliga för att jag ska veta vilken information som finns i avsnittet.
8	Vissa kapitel innehåller för mycket information, vilket gör det svårt att hitta det jag behöver.
9	Boverket korrigerar felaktigheter och otydligheter i BBR för sällan.
10	Det är svårt att hitta specifik information i den digitala versionen av BBR som b.l.a. finns på Boverkets webbplats.

De problem som upplevs minst viktiga för de kontrollansvariga är att de ord som används i BBR inte stämmer överens om det språk som de använder i sin yrkesroll, att det är svårt att förstå förkortningar som används i BBR och att rubriknivåerna i BBR gör det svårt att förstå byggreglernas uppbyggnad och struktur. Övriga problemområden som är mindre viktiga för gruppen handlar om att hitta information i BBR.

Projektörer

Om respondenterna

Då det finns en stor variation av yrkesroller inom denna målgrupp. Förutom de specifika målgrupper som arkitekter, funktionskontrollanter och brandkonsulter som har en stor insyn i BBR finns även byggkonstruktörer, byggprojektörer och olika typer av entreprenörer representerade inom gruppen som har fått samlingsnamnet projektörer. Totalt har 504 projektörer deltagit i undersökningen. Nedan redovisas resultatet för gruppen där vi även lyfter fram eventuella skillnaden mellan de undergrupper som finns, nämligen arkitekter, funktionskontrollanter samt projektörer/entreprenörer. I detta avsnitt kommer vi att redovisa varje undergrupps problemområde för sig. Resultatet för brandkonsulter särredovisas inte i i detta avsnitt eftersom antalet inkomna svar från denna grupp är för litet för att nedbrytning ska kunna ske. Deras resultat återfinns dock i projektörernas totala resultat.

88 % av de svarande är män. De flesta, nämligen 33 % hör till åldersgruppen 46-55 år, medan 30 % uppger att de är 56 år eller äldre. 26 % är mellan 35 och 45 år. 9 % utgörs av gruppen 26-34 år. Ingen av de svarande är yngre än 26 år. De flesta kvinnor återfinns bland arkitekterna, där hälften av de svarande är kvinnor.

39 % uppger att de använder samtliga delar av BBR regelbundet, men i övrigt har användningen av de olika kapitlen i BBR en god spridning i målgruppen. Brandskydd (32 %) samt hygien, hälsa och miljö (30 %) är de enskilda kapitlen som används i störst utsträckning samt kapitlet om energihushållning (27 %). 24 % anger att de använder kapitlet om tillgänglighet. Kapitlet om bullerskydd används i minst utsträckning (9 %).

- Arkitekterna kommer främst i kontakt med kapitlet om tillgänglighet (67 %), säkerhet vid användning (39 %), och brandskydd (33 %).
- Funktionskontrollanterna kommer främst i kontakt med kapitlet om hygien, hälsa och miljö (70 %), energihushållning (63 %) samt brandskydd.
- Projektörer/entreprenörer kommer i stor utsträckning i kontakt med samtliga delar av BBR (60 %). Andra enskilda kapitlen som de regelbundet kommer i kontakt med är brandskydd och tillgänglighet.

78 % av målgruppen tar del av reglerna i bokformat, medan 47 % använder de i digitalt format. 9 % använder dem i digitalt format på PBL Kunskapsbanken, medan 5 % anger alternativet "annat". Exempel på andra format är bland annat PDF-format på dator/i telefon, handböcker, Google, utskrivna delar samt muntligt via konsulter eller kollegor.

På frågan "Hur skulle du uppskatta dina kunskaper om BBR", har de flesta nämligen 48 % använt betyg 3 och tycker således sig ha varken ha goda eller dåliga kunskaper inom BBR. 36 % anser sig ha höga eller mycket höga kunskaper medan 16 % har dåliga kunskaper om BBR.

Andelen som svarat att de har goda eller mycket goda kunskaper om BBR varierar mellan grupperna. Bland arkitekterna är andelen 34 %, bland funktionskontrollanterna är andelen 38 % och bland projektörer/entreprenörer är den 32 %.

Så många som 63 % har arbetat med BBR i över 10 år, medan ungefär en femtedel var uppger att de arbetat med BBR i 6-10 år. 15 % har arbetat med BBR i 2-5 år.

De tio största problemen med BBR (projektörer totalt)

Nedan listas de tio största problemen med BBR som projektörerna upplever.

Rank Total	Problem
1	Det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning som exempelvis avskiljbarhet, tillfredsställande, begränsas, minimeras och eftersträva.
2	Det saknas bilder/illustrationer som skulle kunna förtydliga reglerna.
3	Olika yrkeskategorier eller personer gör olika tolkningar av samma regel.
4	Det saknas tabeller som skulle kunna förtydliga reglerna.
5	BBR innehåller krav som är för högt ställda vilket hindrar bostadsbyggande.
6	Det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR vilket gör det svårt att hålla sig uppdaterad om vad som gäller.
7	Det finns för få allmänna råd som förtydligar funktionskraven.
8	Det saknas punktlistor som skulle kunna förtydliga reglerna.
9	Funktionskravens utformning gör det svårt att veta när ett krav verkligen är uppfyllt.
10	Det saknas förklaringar till hur orden "bör" och "ska" ska tolkas i BBR.

Överst på listan över problem som projektörerna upplever är att det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning, följt av problemet med att det saknas bilder som kan förtydliga reglerna. Det tredje största problemet är att olika yrkeskategorier eller personer tolkar samma regel olika. Att det saknas tabeller som kan förtydliga reglerna hamnar på plats fyra följt av att BBR innehåller krav som är för högt ställda.

Projektörerna upplever att det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR (6), att det finns för få allmänna råd som förtydligar funktionskraven (7), samt att det saknas punktlister som skulle kunna förtydliga reglerna (8). På plats 9 och 10 hamnar problemen som avser att funktionskravens utformning gör det svårt att veta när ett krav är uppfyllt och att det saknas förklaringar till hur "bör" och "ska", ska tolkas.

De problem som målgruppen rankar högst har dels att göra med hur reglerna presenteras, dvs. att det saknas bilder, tabeller eller punktlister för att förtydliga reglerna. Problem knutna till detta område hamnar på plats 1, 5 och 10 på listan. Ett annat tydligt problemområde är förändringarna i BBR:s innehåll, påståenden knutna till det rankas på plats 2 och 3. De kontrollansvariga upplever även problem med tolkningen av olika begrepp som "bör" och "ska", problem knutna till detta område hamnar på plats 6, 7 och 9.

Problemen i praktiken

1. Det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning som exempelvis avskiljbarhet, tillfredsställande, begränsas, minimeras och eftersträva.

Jag arbetar ju som projektör och är entreprenör och då jobbar jag gentemot flera kommuner och myndigheter och alla tolkar BBR olika. Det skapar en del problem i bygget eftersom alla har olika idéer om kraven.

Begreppet avskiljbart när det gäller exempelvis sovrum på bottenvåning. Kan tolkas som att det måste byggas en vägg alternativt att det går att hänga upp ett draperi. Tillfredsställande ifråga om uppfyllda behov för tillgänglighet är godtycklig.

Otydligt vilka lösningar jag ska föreslå för kund med motiveringen att det är lagkrav.

2. Det saknas bilder/illustrationer som skulle kunna förtydliga reglerna.

Man får alltid en tydligare bild av något om det samtidigt med eventuell text ges någon form av illustration.

Det kan röra sig om en detalj på en grundkonstruktion som skulle kunna underlättas med en bild.

Jag tror att reglerna skulle bli mycket tydligare då med färre egna tolkningar av reglerna.

3. Olika yrkeskategorier eller personer gör olika tolkningar av samma regel.

Framförallt bör bygglovshandläggare ha lika syn på BBR då det i dagsläget släpps igenom projekt som direkt strider mot BBR i många stycken. Oklart vem som ska kontrollera att BBR följs och vilka konsekvenser det blir om något byggs utan att följa reglerna

En beställare kan till exempel läsa reglerna i BBR och så kan jag tolka reglerna på mitt sett utifrån min erfarenhet. Och då blir exempelvis diskussionen; varför vill ni ha så mycket luft för? BBR säger ju att man behöver si och så mycket luft.

De tio största problemen med BBR (arkitekter)

Nedan listas de tio största problemen med BBR som arkitekterna upplever.

Rank	Problem
1	Det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR vilket gör det svårt att hålla sig uppdaterad om vad som gäller.
2	Det saknas bilder/illustrationer som skulle kunna förtydliga reglerna.
3	Det är svårt att veta hur en föreskrift ska kontrolleras.
4	Olika yrkeskategorier eller personer gör olika tolkningar av samma regel.
5	Det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning som exempelvis avskiljbarhet, tillfredsställande, begränsas, minimeras och eftersträva.
6	Läsanvisningar som förklarar hur orden "bör" och "ska" ska tolkas är otydliga.
7	Det saknas förklaringar till hur orden "bör" och "ska" ska tolkas i BBR.
8	Innehållet i BBR förändras för ofta.
9	BBR innehåller krav som är för högt ställda vilket hindrar bostadsbyggande.
10	Det saknas tabeller som skulle kunna förtydliga reglerna.

Det största problemet för arkitekterna är att det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR, därefter att det saknas bilder som kan förtydliga reglerna och på rank 3 hamnar problemet att det är svårt att veta hur en föreskrift ska kontrolleras. Det fjärde största problemet handlar om att olika yrkeskategorier och personer gör olika tolkningar av samma regel, att det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning (5). Läsanvisningar som förklarar "bör" och "skall" får rank 6. På plats 7 hamnar problemet om att det saknas förklaringar till hur "bör" och "ska", ska tolkas. De två sista problempåståendena handlar om att BBR innehåller krav som är för högt ställda vilket hindrar bostadsbyggande samt att det saknas tabeller som kan förtydliga reglerna.

Problemen i praktiken

1. Det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR vilket gör det svårt att hålla sig uppdaterad om vad som gäller.

Det blir alltid osäkert om man har rätt BBR och det beror på att man inte förstår varför dom heter som dom heter.

Vi använder bokversionen vilken fort blir inaktuell.

Otydlighet och svårt att be kollegor om råd/hjälp då de kan vara inlästa på en annan version.

Större ändringar är hyfsat lätt att hålla koll på men mindre, såsom ändringar från "bör" till "ska"-krav är lätta att missa. Borde kanske markeras tydligare i boken?

2. Det saknas bilder/illustrationer som skulle kunna förtydliga reglerna.

Ibland är text svårtolkad.

För att enklare hitta när man bläddrar.

Tillgänglighetsmått.

Vi lever i en digitaliserad värld, snart kommer BBR inte finnas i en tryckt form. Ska den framöver läsas på nätet vore det enkelt att skapa länkar till bilder, förklarande videos m.m. Byggbranschen kommer behöva mer utländsk arbetskraft och då är bilder bättre.

3. Det är svårt att veta hur en föreskrift ska kontrolleras.

Det är svårt att veta att alla delar i BBR är hänsynstagna.

Många gånger avkrävs vi ett myndighetskrav som grund till val av våra lösningar. Vet man hur de kontrolleras kan man hänvisa vidare till dessa.

Dagsljus är svårt att kontrollera till exempel - så det blir ett väldigt teoretiskt krav, därför tror jag många kisar på det. Tillgänglighetskraven i lägenheter ger tillgänglighetskonsulterna olika tolkningar av- det blir till slut otydligt vad som gäller.

De tio största problemen med BBR (funktionskontrollanter)

Nedan listas de tio största problemen med BBR som funktionskontrollanterna upplever.

Rank Total	Problem
1	Olika yrkeskategorier eller personer gör olika tolkningar av samma regel.
2	Det saknas tabeller som skulle kunna förtydliga reglerna.
3	Det finns för få allmänna råd som förtydligar funktionskraven.
4	Det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning som exempelvis avskiljbarhet, tillfredsställande, begränsas, minimeras och eftersträva.
5	Det saknas bilder/illustrationer som skulle kunna förtydliga reglerna.
6	Det saknas punktlistor som skulle kunna förtydliga reglerna.
7	Funktionskravens utformning gör det svårt att veta när ett krav verkligen är uppfyllt.
8	Information om ett område finns i flera olika kapitel vilket gör att det är svårt att veta om jag hittat all information jag behöver.
9	Det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR vilket gör det svårt att hålla sig uppdaterad om vad som gäller.
10	BBR innehåller krav som är för högt ställda vilket hindrar bostadsbyggande.

Det största problemet för funktionskontrollanterna är att olika yrkeskategorier/personer gör olika tolkningar av samma regel. Det saknas tabeller som skulle kunna förtydliga reglerna är det problem som får rank 2, följt av problemet med att det finns för få allmänna råd som förtydligar funktionskraven. På plats 4 kommer problemet med att det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning. I mitten av listan hamnar problemet att det saknas bilder och illustrationer samt punktlistor som kan förtydliga reglerna. På plats 7 hamnar problemet att funktionskravens utformning gör det svårt att veta

när ett krav är uppfyllt. Därefter följer följande problem, att information om ett område finns i flera kapitel (8), att det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR (9) samt att BBR innehåller krav som är för högt ställda vilket förhindrar bostadsbyggande.

Funktionskontrollanternas upplever således flest problem inom två områden. Dels handlar det om svårigheten att tolka en del krav i BBR, genom otydlighet i uttryck och få allmänna råd. De upplever också problem med hur kraven presenteras i BBR där de anser att det saknas grafiska beskrivningar som tabeller, bilder och punktlistor som kan förtydliga innehållet i BBR.

Problemen i praktiken

Nedan följer ett antal motiveringar till de största problemen och på vilket sätt dessa är problematiska för funktionskontrollanternas.

1. Olika yrkeskategorier eller personer gör olika tolkningar av samma regel.

BBR tolkas av den som har intresse att välja lägre kvalitet och pris på installationer än vad sakkunniga ger råd om. Installationer och byggnader får därmed sämre kvalitet och livslängd. Detta är något som ger upphov till mycket "tyckande".

Alla titta för noggrant på sitt eget område och gör egna tolkningar efter specialkunskap. Hur vindar i flerfamiljshus ska utformas ur tillträdessynpunkt, med belysning osv. Imkanaler/storköksutformning med ord som "tillfredställande" rengöring.

2. Det saknas tabeller som skulle kunna förtydliga reglerna.

Luftflöden.

Bilder finns ju i byggvägledningen, men det hade varit bra med tabeller även i BBR. Boken hade dock blivit väldigt tjock.

Tabeller används dagligen i mitt jobb så det skulle absolut underlätta vissa avgöranden.

3. Det finns för få allmänna råd som förtydligar funktionskraven.

Allmänna råd om hur god luftkvalitet uppnås i inomhusluften.

Klara krav på luftflöde. Klara krav vad som ställs på en första besiktning och andra besiktning. Krav skall ställas på projektörer samt byggare, det är inte kontrollanten som i efterhand skall godkänna eller inte godkänna en nybyggd anläggning.

Exempel på godtagbara lösningar skulle vara bra typ SBN.

Allmänna råd tillsammans med tänkbara lösningar(bilder) är bra.

De tio största problemen med BBR (projektörer/entreprenörer)

Nedan listas de tio största problemen med BBR som byggprojektörer/entreprenörerna upplever med BBR.

Rank	Problem
1	Det saknas bilder/illustrationer som skulle kunna förtydliga reglerna.
2	Det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning som exempelvis avskiljbarhet, tillfredsställande, begränsas, minimeras och eftersträva.
3	Olika yrkeskategorier eller personer gör olika tolkningar av samma regel.
4	Det saknas tabeller som skulle kunna förtydliga reglerna.
5	BBR innehåller krav som är för högt ställda vilket hindrar bostadsbyggande.
6	Det saknas punktlister som skulle kunna förtydliga reglerna.
7	Det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR vilket gör det svårt att hålla sig uppdaterad om vad som gäller.
8	Det finns för få allmänna råd som förtydligar funktionskraven.
9	Det saknas förklaringar till hur orden "bör" och "ska" ska tolkas i BBR.
10	Information om ett område finns i flera olika kapitel vilket gör att det är svårt att veta om jag hittat all information jag behöver.

Det största problemet för byggprojektörer/entreprenörerna är att det saknas bilder som skulle kunna förtydliga reglerna. Att det förekommer uttryck som skapar utrymme för tolkning får rank 2 följt av problemet med att olika yrkeskategorier tolkar samma regel olika. På 4:e plats hamnar problemet med att det saknas tabeller och på plats 5 att BBR innehåller krav som är för högt ställda vilket hindrar bostadsbyggande. Gruppen upplever också problem med att det saknas punktlister (6). På plats 7 hamnar problemet med att det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR. Längst ned på listan hamnar problemet med att det finns för få allmänna råd som förtydligar funktionskraven (8), att det saknas förklaringar till hur "bör" och "ska" ska användas (9), samt att informationen om ett område finns i flera olika kapitel.

De problem som upplevs största av gruppen har dels att göra med tolkningen av reglerna och hamnar på plats 2, 3 och 9. Ett annat problemområde är hur reglerna presenteras i BBR. Problemformuleringar knutna till detta område hamnar på plats 1, 4 och 6.

Problemen i praktiken

Nedan följer ett antal motiveringar till de största problemen och på vilket sätt dessa är problematiska för byggprojektörer/entreprenörerna.

1. Det saknas bilder/illustrationer som skulle kunna förtydliga reglerna.

Vissa saker är lättare att förstå i bild än i text. Man får en snabbare uppfattning om vad man får göra och inte göra.

Bilder och illustrationer gällande tillgängligheten. Det här med badrum, det är svårt att förklara i text. Har man bilder så är det så mycket enklare. All tillgänglighet (kapitlet) skulle vara enklare att förstå med bilder. En kombination såklart med text.

Det är oftast lättare att förstå en bild än en textmassa. Bilder kan innehålla detaljer så att man förstår bättre. BBR består av extremt mycket text, vilket gör att det blir ganska rörigt. Om man jämför med Hus AMA är BBR väldigt komplicerad att förstå.

Bilder och illustrationer skulle vara tidsbesparande. Det skulle underlätta när det kommer till att förklara för kunderna varför vissa krav, som dem tycker är onödiga, finns.

Bilder är ju bra när man jobbar mycket med ritningar.

2. Det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning som exempelvis avskiljbarhet, tillfredsställande, begränsas, minimeras och eftersträva.

Det är ju en tolkning att man ska eftersträva breda utrymningsvägar. Det är ju väldigt oklart. Med rätt myndighetsperson så är det lösbart att bända på råden. Det vågar dock inte de som är helt oerfarna och läser skall och bör exakt som det står.

Gällande luftläckage i BBR 18. 6:531) Särskild omsorg för att åstadkomma lufttäthet bör iaktas...ett exempel. Man skulle vilja att det var mer konkret. Det enda vi har att gå på när vi ska utvärdera krav är bara vaga formuleringar.

Man tolkar det olika från person till person så det kan bli olika beroende på vem som bygger. Man tolkar det oftast till vilken fördel man vill ha, känns det som.

Tillfredsställande är ett dåligt exempel. Det blir personligt, upplevelsebaserat och det kan skapa konflikter. Det skapar olika tolkningar om vad som är rätt eller fel.

Kunden och jag har olika uppfattning, det borde stå uttryckligen vad som ska göras.

3. Olika yrkeskategorier eller personer gör olika tolkningar av samma regel.

Det blir en jävig konkurrenssituation i ett anbudsskede. Det kan fördyra ett bygge i onödan. Det kan helt enkelt bli fel vilket leder till att man får göra om hela bygget, och det kan även bli likadant åt andra hållet.

Eftersom jag jobbar så brett så märker man verkligen när man är ute på fältet att alla yrkesgrupper tolkar detta olika och det försvårar samarbete en del.

Ett exempel på en regel som alla tolkar olika är den som berör kolfilterfläktarna, och huruvida dessa ska finnas eller inte finnas på en nybyggnation.

Det här hör lite ihop med att man gör olika tolkningar av "bör" och "ska". Först gör konsulten en tolkning och efter det gör utförarna en helt annat och sen har besiktningsmannen en annan och då uppstår det motsättningar.

Tex att byggnadsnämnder tolkar olika i olika kommuner.

De tio minsta problemen med BBR (projektörer totalt)

Nedan följer de problempåstående som gruppen upplevt som minst viktiga.

Rank	Problem
1	Det är svårt att förstå förkortningar som används i BBR.
2	De ord som används i BBR stämmer inte överens med det språk jag använder i min yrkesroll.
3	Det finns för många allmänna råd i BBR.
4	Det är svårt att hitta specifik information i den digitala versionen av BBR som b.la. finns på Boverkets webbplats.
5	Rubriknivåerna i BBR gör det svårt att förstå reglernas uppbyggnad och struktur.
6	Rubrikerna är inte tillräckligt tydliga för att jag ska veta vilken information som finns i avsnittet.
7	Vissa kapitel innehåller för mycket information, vilket gör det svårt att hitta det jag behöver.
8	Boverket korrigerar felaktigheter och otydligheter i BBR för sällan.
9	Det är svårt att förstå skillnaden mellan vad som är ett allmänt råd och vad som är en föreskrift.
10	Det är svårt att förstå vilken version av BBR som ska tillämpas för ett visst byggprojekt

De problem som upplevs minst viktiga för projektörerna är att det är svårt att förstå förkortningar som används i BBR, samt att de ord som används i BBR inte stämmer överens om det språk som de använder i sin yrkesroll. Det tredje minsta problemet är att det finns för många allmänna råd i BBR.

Andra problem som upplevs mindre viktiga har att göra med kapitelindelningen i BBR, skillnaden mellan ett allmänt råd eller föreskrift eller svårigheten att förstå vilken version av BBR som ska tillämpas i ett specifikt byggprojekt.

Slutdiskussion

De största och minsta problemen

<i>Rang total (medelvärde)</i>	<i>Fem största problemen total</i>	<i>Kommuner</i>	<i>Fastighetsbolag</i>	<i>Kontrollansvariga</i>	<i>Projektörer/entreprenörer</i>
1 (2,31)	Olika yrkeskategorier eller personer gör olika tolkningar av samma regel.	1 (2,22)	2 (2,21)	4 (2,49)	3 (2,30)
2 (2,35)	Det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning	3 (2,30)	3 (2,31)	6 (2,51)	1 (2,27)
3 (2,35)	Det saknas bilder/illustrationer som skulle kunna förtydliga reglerna.	2 (2,28)	5 (2,44)	1 (2,09)	2 (2,27)
4 (2,44)	Det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR	4 (2,39)	4 (2,42)	3 (2,48)	6 (2,45)
5 (2,49)	Det saknas tabeller som skulle kunna förtydliga reglerna.	5 (2,42)	10 (2,65)	5 (2,50)	4 (2,37)

Även om det finns skillnader i rankingen mellan grupperna är dessa inte så stora när det gäller de fem största problemen. Ju lägre medelvärde, desto större upplevs problemet att vara för gruppen och även om medelvärdena, som rankingen baseras på skiljer en del är skillnaderna inte så stora.

”Stora problem”

För att analysera de olika problemen kan man med fördel studera vilka av påståendena som har en hög andel ”Stort problem” och ”Ganska stort problem” i relation till övriga svarsalternativ. Tre problem betecknas som stora eller ganska stora av över 50 % av respondenterna:

- *Det saknas bilder/illustrationer som skulle kunna förtydliga reglerna.* (56 % har svarat ”Stort problem” eller ”Ganska stort problem”). Detta påstående har även högst andel ”Stort problem”.
- *Det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning som exempelvis avskiljbarhet, tillfredsställande, begränsas, minimeras och eftersträva.* (56 % har svarat ”Stort problem” eller ”Ganska stort problem”).
- *Olika yrkeskategorier eller personer gör olika tolkningar av samma regel.* (55 % har svarat ”Stort problem” eller ”Ganska stort problem”)

”Inget problem alls”

Högst andelar ”Inget problem alls” samt ”Ett litet problem” i relation till övriga svarsalternativ får följande påståenden.

- Det är svårt att förstå förkortningar som används i BBR. (89 % har svarat ”Inget problem alls” eller ”Ett litet problem”. Andelen som svarar att detta inte är ett problem är dessutom hög, 48 %)
- Rubriknivåerna i BBR gör det svårt att förstå reglernas uppbyggnad och struktur. (79 % har svarat ”Inget problem alls” eller ”Ett litet problem”)
- Det finns för många allmänna råd i BBR. (75 % har svarat ”Inget problem alls” eller ”Ett litet problem”)

Dessa områden fungerar således relativt väl och bör inte vara prioriterade vid ett förbättringsarbete.

Kunskap om BBR

Kunskaperna om BBR är varierande vilket märkts vid både djupintervjuer och i denna kvantitativa del av studien. Frågan är om man upplever olika problem med BBR beroende på hur insatt man är i regelverket och i vilken utsträckning man använder BBR i sitt dagliga arbete. Därför har vi undersökt om det finns några problem där skillnaderna är stora mellan dem som arbetat länge och de som arbetat kortare tid med BBR.

De tre främsta problemområdena skiljare sig inte åt för de personer som anser sig ha låg kunskap och för de som anser sig ha hög kunskap om BBR. Det är också de problemen som totalt sett fått högst ranking. 8 av de främst placerade problemen är gemensamma för både för personer som anser sig ha låg kunskap om BBR och som anser sig ha hög kunskap om BBR.

För personer med låg kännedom finns det främst två problem som upplevs större och som varken finns med bland de 10 största problemen på totalnivå eller bland personer med hög kännedom. Dessa är:

- Det är svårt att veta hur en föreskrift ska kontrolleras.
- Information om ett område finns i flera olika kapitel vilket gör att det är svårt att veta om jag hittat all information jag behöver.

För personer med hög kännedom om BBR finns det inga problempåståenden som upplevs större och som inte finns med bland de 10 största problemen på totalnivå. Ett av påståendena får dock en mycket högre ranking (4) nämligen att ”Innehållet i BBR förändras för ofta”.

Slutsatser och rekommendationer

De största problemen

Det finns tre problemformuleringar som upplevs som de största problemen med BBR.

- Det saknas bilder/illustrationer som skulle kunna förtydliga reglerna
- Det förekommer uttryck i BBR som skapar utrymme för tolkning som exempelvis avskiljbarhet, tillfredsställande, begränsas, minimeras och eftersträva.
- Olika yrkeskategorier eller personer gör olika tolkningar av samma regel.

Dessa placerar sig högt i rankingen för samtliga undersökningens målgrupper, de har låga medelvärden samt högsta andel "stort problem" och "ganska stort problem". Det finns dock inget problem som är det enskilt största för samtliga svarande, eftersom målgruppernas åsikter skiljer sig åt.

Utformningen av funktionskraven är det område som upplevs viktigast för respondenterna tillsammans med presentationen av reglerna. Det är inom dessa områden som de högst rankade problemen i huvudsak återfinns.

Målgruppernas upplevda problem

Olika yrkesgrupper inom upplever olika problem med BBR som de största även om det finns många av problemen som är gemensamma för grupperna.

Kommuner

Det största problemet för kommunerna är att:

- Olika yrkeskategorier eller personer gör olika tolkningar av samma regel.

Problemet uppstår exempelvis vid byggmöten där byggherre, representanter från kommunen och KA gör olika tolkningar om vad som gäller varför diskussioner kan uppstå. Funktionskraven upplevs också vara svåra för privatpersoner att förstå. Resultatet är att en och samma regel kan tolkas och tillämpas väldigt olika i olika kommuner.

Fastighetbolag

Det största problemet för fastighetsbolagen är att:

- BBR innehåller krav som är för högt ställda vilket hindrar bostadsbyggande.

Tillgänglighetskrav försvårar främst byggande av små lägenheter, kraven upplevs också vara kostnadsdrivande vilket i sig hämmar byggandet. Många ställer sig dessutom frågan om det rimliga i att samtliga bostäder tillgänglighetsanpassas i ett förebyggande syfte.

Kontrollansvariga

Det största problemet för de kontrollansvariga är att:

- Det saknas bilder/illustrationer som skulle kunna förtydliga reglerna.

Bilder skapar en större förståelse för framförallt funktionskraven och kan användas som ett komplement till reglerna. De underlättar då BBR ska tolkas av privatpersoner eller personer som inte använder BBR i någon större utsträckning.

Arkitekter

Det största problemet för arkitekter är att:

- Det är svårt att veta vilka förändringar som skett mellan olika versioner av BBR vilket gör det svårt att hålla sig uppdaterad om vad som gäller.

Respondenterna upplever att ändringar inte är tydligt uppmärkta i BBR, vilket gör det lätt att missa en del ändringar som senare kan ha stor betydelse för projektet. En översiktlig sammanfattning över de senaste ändringarna kan i detta fall underlätta för läsaren. Olika personer kan också ha tillgång till olika versioner av BBR vilket försvårar vid samarbete.

Funktionskontrollanter

Det största problemet för funktionskontrollanter är att:

- Olika yrkeskategorier eller personer gör olika tolkningar av samma regel.

Funktionskontrollanterna upplever precis som kommunerna att det ofta görs personbundna tolkningar av olika personer och grupper, vilket kan vara problematiskt. Detta kan få följder i byggnaders kvalitet och livslängd då BBR tolkas på ett sätt som gynnar en part bäst, istället för att fokusera på att uppfylla kraven eller på de bästa lösningarna. Ett exempel är att man väljer en lösning som är kostnadseffektiv, men inte bra ur ett långsiktigt perspektiv. Tolkningar kan också bli godtyckliga vilket försvårar möjligheten att motivera och kontrollera om kraven uppfyllts.

Projektörer/entreprenörer

Det största problemet för byggprojektörer/entreprenörer är att:

- Det saknas bilder/illustrationer som skulle kunna förtydliga reglerna.

Bilder och illustrationer är något som branschfolk är vana vid att arbeta med. Eftersom BBR innehåller mycket text vilket gör det svårt för användaren att hitta, men också att förstå texten. Fler bilder och illustrationer skapar större förståelse, minimerar risken för missförstånd och gör det lättare att förklara för andra. Man kan exempelvis med fördel kombinera text och bilder. Det är främst inom områden som tillgänglighet och brand detta efterfrågas.

Målgrupperna är relativt nöjda med BBR

Varken den inledande kvalitativa undersökningen eller den uppföljande undersökningen tyder på att det finns ett stort missnöje kring BBR. Även om undersökningen ringar in ett antal tydliga problemområden har dessa visserligen medelmåttiga snittbetyg, men de flesta upplever att problemen är ganska stora snarare än mycket stora. Generellt är Markörs uppfattning att det är ett regelverk som fungerar väl även om det finns ett antal problem och förbättringsområden att ta hänsyn till vid framtida utveckling av BBR.

Samstämmighet kring det som fungerar

Det finns en del målgruppsspecifika skillnader när det gäller de 10 största problemen, men när vi tittar på de 10 lägst rankade problemen finns det en stor samstämmighet. Det kan tolkas som att de olika målgrupperna är överens om det som fungerar. Vid en översyn av BBR bör det således inte vara prioriterat att förbättra kapitelindelning, rubriker eller språkbruk.

Funktionskraven

Funktionskraven skapar möjlighet till flexibilitet och individuella lösningar men bidrar också till otydlighet och ett stort tolkningsutrymme. Detta beror på att luddiga ord som "tillfredsställande", "särskild omsorg" och "eftersträva" används för att beskriva olika funktionskrav och egenskaper som en lösning ska ha. Boverket bör beakta hur användningen av liknande ord kan undvikas samtidigt som funktionskraven kan behållas.

Råd och stöd för tolkning

Med tanke på att funktionskraven i en del situationer skapar en osäkerhet kring hur de ska tolkas efterfrågas råd, stöd, handböcker och mer konkreta exempel på hur kraven ska tolkas för att effektivisera och förenkla för samtliga parter. Flera av de intervjuade efterfrågar en tydligare riktning i reglerna och uttryck som "uppstyrning" och "sätta ner foten" används för att beskriva detta problem och att man gärna ser att Boverket visar vad som gäller.

”Bör” och ”skall”

I den kvalitativa delen av denna undersökning lyftes uttryck som ”bör” och ”skall” som tydliga problem. I denna kvantitativa del, hamnar inte detta problem särskilt högt över den totala rankingen men rankas högt av gruppen projektörer/entreprenörer och uppges bidra till otydligheten i BBR. Problemen kring dessa uttryck förekommer även en del i fritext, varför dessa formuleringar bör ses över.

Förenkla med grafiken

BBR omfattar väldigt många områden och upplevs av en del som väldigt texttung. Att leta information i löpande text kan ta tid och dessutom blir innehållet tydligare om texten kompletteras med bilder, tabeller och punktlister. En bättre presentation av innehållet förklarar och är ett bra komplement till funktionskraven för en målgrupp som är van vid att arbeta med ritningar.

Förtydliga ändringar

En del av respondenterna anser att förändringar i BBR görs för ofta. Det innebär att det är svårt att hålla sig uppdaterad och kan skapa problem i enskilda projekt och ger ingen ”arbetsro” för dem som arbetar med BBR. Användarna efterfrågar bättre information när ändringar sker samt att ändringarna tydligare markeras.

Framtidens informationssökning

Svårigheter i att hitta information i BBR är inte ett av de stora problemen utan fungerar ganska bra. Boverket bör dock fortsätta att arbeta med att förenkla för användarna att hitta information. Ny teknik kan möjliggöra bättre sökfunktioner och media som filmer och bilder kan användas för att komplettera och förtydliga innehållet i BBR.